

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА Економічної теорії та права
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи
Р. Б. Папірник
20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні економічні системи
(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Управління та адміністрування регіональних економічних систем»
(назва освітньої програми)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)

розробник Кірієнко Ольга Миколаївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Сучасні економічні системи» охоплює теоретичні питання, характеристики понять «економічна система» та «моделі економічних систем». Розглядаються функції, типи та конкретні моделі економічних систем, даються порівняльні їх характеристики. На прикладі конкретних країн розглядаються складові економічних систем, їх еволюція та сучасні механізми і тенденції функціонування. Особлива увага приділяється розгляду формування національної моделі розвитку економічної системи України.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				IV
Всього годин за навчальним планом, з них:	105	3.5		105
Аудиторні заняття, у т.ч:	46			46
лекції	30			30
лабораторні роботи				
практичні заняття	16			16
Самостійна робота, у т.ч:	59			59
підготовка до аудиторних занять	15			15
підготовка до контрольних заходів	8			8
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	6			6
підготовка до екзамену	30			30
Форма підсумкового контролю				екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: засвоєння сутності і особливостей різних типів і моделей економічних систем; оволодіння основами знань теоретико-методологічних аспектів і навичками практичного застосування прийомів і методів оцінки механізмів становлення, функціонування та розвитку цих систем.

Завдання дисципліни: сприяння всебічному пізнанню студентами загальних засад організації та функціонування економічних систем, домінуючих тенденцій у їх розбудові, методів типологізації національних моделей економічних систем, дослідження особливостей сучасного розвитку економіки України в контексті пошуку ефективної моделі її соціально-економічної трансформації.

Пререквізити дисципліни: «Економічна теорія», «Національна економіка», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економічний розвиток», «Регіоналізація та глобалізація», «Правознавство», «Економіка зарубіжних країн».

Постреквізити дисципліни: «Міжнародна економіка», «Соціальна відповідальність», «Політологія», «Міське самоврядування в країнах ЄС», «Управління економічним розвитком регіонів», «Економічний аналіз регіональної політики».

Компетентності: ЗК-1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-17. Обізнаність щодо загальних уявлень про економічну систему сучасного суспільства, закони її розвитку та механізми функціонування.

Заплановані результати навчання. РН-40. Демонструвати розуміння того, як імперативи та можливості сучасного етапу розвитку глобального господарства можуть впливати та враховуватись при управлінні регіональними та місцевими економічними системами.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

Форми навчання: колективні, групові, індивідуальні, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Економічні системи розвинутих країн					
Предмет і метод навчального курсу	6	2	2		2
Порівняльна характеристика типів економічних систем	10	4	2		4
Патерналістська модель (регульований корпоративний капіталізм).	8	4			4
Німецька модель соціального ринкового господарства.	4	2			2
Скандинавський соціалізм (соціал-демократична модель)	6	2	2		2
Особливості національної моделі економічного дирижизму (на прикладі Франції)	6	2	2		2
Разом за змістовим модулем 1	40	16	8		16
Змістовий модуль 2. Економічні системи країн, що розвиваються					
Становлення і розвиток економічних систем постсоціалістичних країн Східної Європи.	6	2	2		2
Соціалістичний капіталізм як модель економічної системи (на прикладі Китаю)	6	2	2		2
Специфіка державно керованої економіки країн	5	2	2		1

Південно-Східної Азії.				
Плюралізм економічних систем країн, що розвиваються.	4	2		2
Економічна система України.	14	6	2	6
Разом за змістовим модулем 2	35	14	8	13
Підготовка до екзамену	30			30
Усього годин	105	30	16	59

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Предмет і метод навчального курсу	2
2,3	Порівняльна характеристика типів економічних систем	4
4,5	Патерналістська модель (регульований корпоративний капіталізм).	4
6	Німецька модель соціального ринкового господарства.	2
7	Скандинавський соціалізм (соціал-демократична модель)	2
8	Особливості національної моделі економічного дирижизму (на прикладі Франції)	2
9	Становлення і розвиток економічних систем постсоціалістичних країн Східної Європи.	2
10	Соціалістичний капіталізм як модель економічної системи (на прикладі Китаю)	2
11-12	Специфіка державно керованої економіки країн Південно-Східної Азії.	4
13-14	Плюралізм економічних систем країн, що розвиваються.	4
15	Економічна система України.	2
	ВСЬОГО:	30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Предмет і метод навчального курсу. Методологія пізнання економічних систем і моделей, їх класифікація	2
2	Порівняльна характеристика типів економічних систем, їх механізмів та ефективності	2
3	Механізм координації соціально-економічного розвитку в країнах Скандинавії.	2
4	Державний дирижизм як політика активного державного регулювання економіки Франції	2
5	Соціально-економічні виміри ефективності та конкурентоспроможності постсоціалістичних країн Східної Європи.	2
6	Становлення та модернізація економіки Китаю та оцінка її ефективності	2
7	Загальна характеристика та особливості економік країн Південно-Східної Азії.	2
8	Формування національної моделі розвитку економічної системи України.	2
	ВСЬОГО:	16

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	підготовка до аудиторних занять	15
	підготовка до контрольних заходів	8
	виконання курсового проекту або роботи	-
	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	6
	Міжнародні умови і тенденції сучасного соціально-економічного розвитку. Транснаціоналізація та постіндустріалізація як головні чинники впливу на національні моделі розвитку.	2
	Міжнародна інтеграція як елемент зовнішньоекономічних стратегій. Ідеологічне підґрунтя національної та міжнародної економічної політики.	2
	Ліберальна ринкова модель економічної системи. Характерні риси та національні особливості ліберальної моделі економічної системи.	1
	Плюралізм економічних систем країн, що розвиваються.	1
	підготовка до екзамену	30
	ВСЬОГО:	59

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю є усний, письмовий, тестовий і практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

З дисципліни «Сучасні економічні системи» передбачено два змістових модулі. Форма контролю кожного змістового модулю – письмова контрольна робота, яка здійснюється під час проведення навчальних занять в термін відповідно до робочого навчального плану і оцінюється з розрахунку 100 балів.

Критерії оцінки змістових модулів 1 «Економічні системи розвинутих країн» та 2 «Економічні системи країн, що розвиваються»

Структура кожного завдання контрольної роботи складається з двох типів питань.

- 1 теоретичне питання – 50 балів;
  - 10 тестових завдань – 50 балів (по 5 балів за кожне тестове завдання).
- Максимальну оцінку за теоретичне питання 50 балів студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.
- 44-49 балів, якщо студент у повному обсязі розкрив питання за структурою та його змістом, але при цьому допустив деякі неточності у розкритті окремих положень які суттєво не впливають на загальне освітлення теоретичного питання;
  - 33-43 балів, якщо студент правильно розкрив зміст питання, самостійно зробив висновки, але недостатньо або поверхово розкрив окремі положення;
  - 22-32 балів, якщо студент виклав матеріал логічно та послідовно, але не зміг зробити узагальнень і висновків;
  - 11-21 балів, якщо студент в основному розкрив зміст теоретичного питання, але відсутня системність знання матеріалу курсу, не зроблено власних висновків;
  - 1-10 балів, якщо студент висвітлює окремі фрагменти, які не пов'язані між собою;
  - 0 балів, студент отримує, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про предмет.

Критерії екзаменаційної оцінки

Підсумковою формою контролю з дисципліни є екзамен.

Екзамен проводиться у письмовій формі. Максимальна оцінка за відповіді на питання екзаменаційного білету – 100 балів.

– 1 теоретичне питання – 50 балів;

– 10 тестових завдань – 50 балів (по 5 балів за кожне тестове завдання).

Максимальну оцінку за теоретичне питання 50 балів студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

– 44-49 балів, якщо студент у повному обсязі розкрив питання за структурою та його змістом, але при цьому допустив деякі неточності у розкритті окремих положень які суттєво не впливають на загальне освітлення теоретичного питання;

– 33-43 балів, якщо студент правильно розкрив зміст питання, самостійно зробив висновки, але недостатньо або поверхово розкрив окремі положення;

– 22-32 балів, якщо студент виклав матеріал логічно та послідовно, але не зміг зробити узагальнень і висновків;

– 11-21 балів, якщо студент в основному розкрив зміст теоретичного питання, але відсутня системність знання матеріалу курсу, не зроблено власних висновків;

– 1-10 балів, якщо студент висвітлює окремі фрагменти, які не пов'язані між собою;

– 0 балів, студент отримує, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про предмет.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична змістового модуля 1, змістового модуля 2 та екзаменаційної оцінки.

Порядок зарахування пропущених занять. Щоб відпрацювати пропущені лекції, обов'язково необхідно надати конспект лекції викладачеві під час поточних консультацій. Пропущені практичні заняття обов'язково необхідно відпрацювати в усній формі під час поточних консультацій викладача. Контрольну роботу пропущеного поточного контролю студент обов'язково повинен написання у призначений додатково викладачем час.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Анализ экономических систем: понятия теории хозяйственного порядка и политической экономики/ Под общ. ред. А.Шюллера «Х.-Г. Крюссельберга; пер. с нем. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006- с. 110-112.
2. Беляев О.О., Бебело А.С. «Сучасні економічні системи суспільства// Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2003 – с. 204.
3. Башнянин Г.І., Копич І.М., Шевчик Б.М. Економічні системи: проблеми структури.- Л.: Кооносіта, 1999.- 220 с.
4. Гаврюшин О. Основні елементи теорії ринкової системи. – К.: Наук. думка, 1992. – 220 с.
5. Гальчинський А. Суперечності реформ: у контексті цивілізаційного процесу. – К.: Українські пропілеї, 2001. – с.36-114.
6. Диба М.І. Регулювання в сучасній економічній системі: Монографія. – К: КНЕУ.- 2000. – 220 с.
7. Економічна система суспільства: Навч. посіб./ Мельник Л.Ю., Плаксієнко В.Я., Сірко Ю.І. – Д.: Січ. – 2001.- 545 с.
8. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб./ За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, В.М. Осипова. – 3-тє вид. перероб. та доп. – К.: Центр навч. літератури. – 2007. – 544 с.

9. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку/ За ред. акад. НАН України В.М. Гейця.- К.: 7 п-т екон. прогнозув.: Фенікс. – 2003. – 1008 с.
10. Западноєвропейские страны: особенности социально-экономических моделей/ Отв. ред. В.П. Гутник.- М.: Наука.- 2002. – 270 с.
11. Канадори Х., Вада Д. Япония – мировая экономическая держава. – М.: Наука.- 1986. – 240 с.
12. Красникова Е.В. Экономика переходного периода: Учеб. пособие. – М.: Омега. – Л.- 2005.- 296 с.
13. Крючкова В. Структурні чинники розвитку економіки України.- К.: Наук. думка. – 2004.- 319 с.
14. Кудров В.М. Мировая экономика: Ученик/ В.М. Ку дров.- М.: Дело.- 2004. – 512 с.
15. Ламберт Х. Социальная рыночная экономика. Германский путь.- М.: Дело.- 1994. – 640 с.
16. Мочерный С.В., Некрасов В.Н., Овчинников В.И., Секретарюк В.Н. Современная экономическая система и тенденции ее развития в начале третьего тысячелетия/ Экономическая теория: Учеб. для вузов. – М. – 2000. – 394 с.
17. Мусіна Л. Економічна політика і розвиток реформ у південній Кореї: досвід для України // Економіка України. – 2002.- № 6.- с. 77-85.
18. Новейшая история стран Европы и Америки: XX век: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений: В 3 ч./ Под ред. А.М. Родригеса, М.В. Пономарева. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС.- 2001.- 336 с.
19. Павловський М. Стратегія розвитку суспільства: Україна і світ: Економіка. Політика. Соціологія. – К.: Техніка, 2001. – 312 с. (Розділ: Змішана економіка).
20. Пахомов Ю. Мировые цивилизации: проблемы и перспективы// 3-б наук. праць/ Відп. ред. В.Є. Новицький.- К.: Ін-т світової економіки і міжнар. відносин НАН України. – 2004. – Вип. 40. – с. 5-33.
21. Пилипенко И.В. Конкурентоспособность стран и регионов в мировом хозяйстве: теория, опыт малых стран Западной и Северной Европы. – М.: Смоленск: Ойкумена: 2005. – 495 с.
22. Платонова О. Экономические системы и их трансформация// МЭ и МО.- 1998.- № 7. с. 4-16.
23. Рабинський І.М. Сучасні економічні системи: Навч. посіб. – Львів: Інтереко, 1997 – 220 с.
24. Селищев А.С., Селищев Н.А. Китайская экономика в XXI веке. – СПб.: Питер, 2004. – 240 с.
25. Томаневич Л. М. соціально-економічні моделі: теоретичні основи дослідження// Науковий вісник ЛНУВМТБ ім. Іжидь кого.- Т.14. - № 1 (51). – Ч.2. – 2012. – с.290-295.
26. Уманцев Ю.М., Міняйло О.І. Економічна політика Держави за умов глобальних трансформацій.// Економіка України. – 2018.- № 9 – с.37-49.
27. Чужиков В. І. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 308 с.

Допоміжна

1. Гришин И. Швеция после шведской модели// МЭ и МО. – 2014. № 6. – с.53-64.
2. Егоров И.Ю. «Инновационная Украина – 2020 – основные положения национального доклада// Экономика Украины. – 2015. - № 9 – с.4-17.
3. Єщенко П.С. Стагнація української економіки: незавершеність реформ чи продумана політика? // Економіка України. – 2017. - № 9 с. 29-46.
4. Єщенко П.С. Від депресії до активізації зростання в економічній і соціальній сферах України // Економіка України. – 2018. - № 2 с. 3-20.
5. Зверяков М.И. Об изменении модели экономического развития // Экономика Украины. – 2015.- № 6.- с.41-49.

6. Звєряков М.І. Глобалізація та деіндустріалізація: зміст, суперечності та способи їх розв'язання // Економіка України. – 2017. - № 11 с. 3-16.
7. Клочковский Л. Латинская Америка: проблемы модернизации экономики // МЭ и МО. – 2013.- № 12. – с.47-55.
8. Кредісов А.І. Теоретичні підходи до дослідження етапів розвитку ринкової економіки // Економіка України. – 2017. - № 9 с. 3-18.
9. Кудряшов В.П. Політика державних видатків у ЄС у післякризовий період // Економіка України. – 2017. - № 10 с. 74-90.
10. Кудряшов В.П. Імперативи та ризики накопичення державних запозичень // Економіка України. – 2018. - № 6 с. 26-43.
11. Липов В.В. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Ч.1 // Економіка України. – 2018. - № 3 с. 21-35.
12. Липов В.В. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Ч.2 // Економіка України. – 2018. - № 4 с. 3-17.
13. Луцик В.М. Соціально-економічна система: модель ресурсного забезпечення успішного функціонування// Вісник університету банківської справи Національного банку України. – Вип. 1 (19).- 2014. – с.36-41.
14. Москаленко О.М. Випереджаючий економічний розвиток: теоретично-інституціональні засади і проблеми реалізації в Україні // Економіка України. – 2014.- № 8. – с.4-17.
15. Самохвалов А. Государство в рыночной экономике: уроки кризисов// МЭ и МО. – 2013. № 4. – с. 11-29.
16. Сарнацький О.П., Корчєбний Р.С. Развитие економічних інтеграційних процесів у Латинській Америці в 60-х-80-х рр.. XX ст.// Економічний вісник НГУ. – 2018. - № 1 (61). – с.48-54.
17. Селихов Д. КНР в мировом инновационном развитии// МЭ и МО. – 2013. № 11. – с. 21-28.
18. Шкваря Л. Экономика Индонезии: современные тенденции// МЭ и МО. – 2013. № 4. – с. 62-69.
19. Щербак А.В. Конкуренція як фактор економічного зростання: світовий досвід та українські реалії// Економіка України.- 2018. - № 8.- с.3-15.
20. Яковлева Н. Аргентинская модель посткризисного развития// МЭ и МО. – 2014. № 2. – с. 67-76.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Національного банку України: [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Міжнародний центр перспективних досліджень [Електронний ресурс]// Режим доступу: // www.leps.kiev.ua

Розробник _____

(О. М. Кірієнко)

Гарант освітньої програми _____

(О. О. Кахович)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
економічної теорії та права
Протокол від «28» 08 2019 року № 1